

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1997

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- Coloured covers / Couverture de couleur
- Covers damaged / Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing / Le titre de couverture manque
- Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- Only edition available / Seule édition disponible
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments / Commentaires supplémentaires: Text in Ukrainian.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured pages / Pages de couleur
- Pages damaged / Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou pliquées
- Pages detached / Pages détachées
- Showthrough / Transparence
- Quality of print varies / Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below /
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10x		14x		18x		22x		26x		30x	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
12x		10x		20x		24x		28x		32x	

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

**University of Saskatchewan
Saskatoon**

This title was microfilmed with the generous permission of the rights holder:

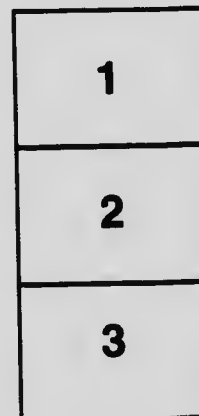
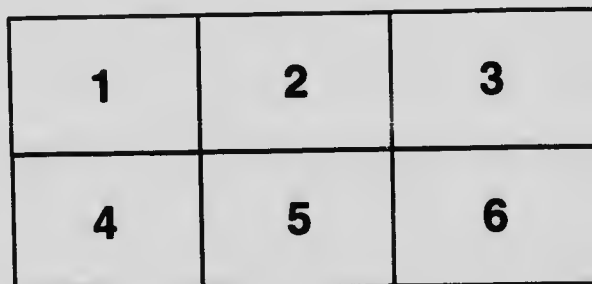
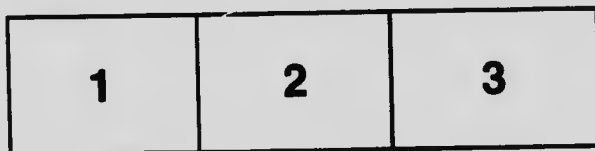
Joseph Megas

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L' exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

**University of Saskatchewan
Saskatoon**

Ce titre a été microfilmé avec l'aimable autorisation du détenteur des droits:

Joseph Megas

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

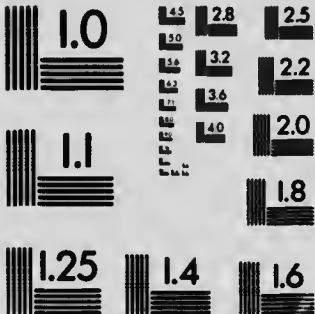
Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

Гусак 10

Геройська Україна

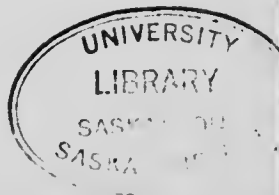
218

Ілюстровані спомини з України.

Copyright by F. Dojasek, 1920.

НАКЛАДОМ «УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ»
850 Main St. Winnipeg, Canada.

З Друкарні «Нападійського Фармера»
120 King St. Winnipeg, Canada.

ОШИН МЕГАС

автор «Геройської України» і «Трагедії Галицької України» б.
делегат з Канади до Парижа, б. дипломатичний деле-
гат від укр. дича. місії з Парижа на Україну.

ГЕРОЙСЬКА УКРАЇНА.

ЦІЛЕЮ сеї ілюстрованої книжки п. з. "Геройська Україна" є: представити в образках українському загальному в Америці і Канаді українських героїв, українське військо, українських провідників, українських діячів з нашої геройської доби на Україні, себто за час пам'ятних років від 1914 до 1920 р.

Сі пам'ятні роки записані будуть великими, незатертими буквами в історії українського народу. Наші грядучі покоління будуть черпати з нашої сучасної геройської доби щораз то нові одушевлення і заохоту до дальшої борби за українську справу. За сі роки увесь український народ виявив, нечувані в історії других народів, а навіть у своїй власній історії, героїства будь-то на полі битви, будьто у формі загального стремління соборного українства до збудовання власної, української держави.

Тому то найвіжнійшою чертою "Геройської України" суть образки і фотографічні знімки українських військових частин, українських

січових стрільців, української армії за часів Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії, Галицького українського правительства. Всі ті наші війська були наскрізь героїськими, вони жили, відчували до глибини душі і боролись за одну і ту саму святу ідею, одушевлялись одною і тою самою надією, а се: **Визволення України** з під чужої влади і виборення її державної самостійності.

Український нарід переживає великі в своїх розмірах події і глибокі в своїх основах перемиїни. Йде важка і нерівна боротьба за долю і волю Рідного Краю. Всі ріки нашої Батьківщини счервоніли кровю найкрасших борців. У високих карпатських горах і в кавказських яругах відбиваєть ся відгомін бою. Стогне поорана кулями українська земля і серед глухої, могильної мовчанки бе під небесні зводи крик розпунки катованого люду.

Дваїцять літ завчасно захопила нас в свій страшний вир велика світова заверуха. Наш національний організм не був еше так сильний, щоби оперти ся успішно у всіх ситуаціях нестримним ударам. Ані в Австрії, ані в Росії не мали ми найменшої спромоги насталити наші мязи, щоби в слушний час дати належний відпір насильникам, напасникам і грабіжникам. Заковані в міцні кайдани і звязані путами

вікової неволі, нищені економічно, обкутані безпросвітною темрявою, кривджені нашими гнобителами і ідеологією раба — не могли ми бути на стільки духово здисципліновані, щоби за першим повівом волі почути себе вільними і свідомими. До того-ж еще через невідрадіні умови вікової неволі не могли в нас народити ся люди на розмір тих подій, що ми їх переживаємо. Наша доба на українській землі подібна до часів великої української революції Богдана Хмельницького та до часів руїни після сього геніяльного полководця. Ріжниця, без сумніву, значна і в умовах часу, і в структурі народу, і в розуміню всенародних клічів. Суть боротьби одна і та сама: змагане висвободити ся з під влади чужинців, збудувати на своїй землі власну державність, увільнити ся від визиску і плянаторства відвічних ворогів.

Те, що геройська козацька переживала в XVII. ст. довгими десятиліттями, те саме тепер, в віці пари і електрики, переходимо ми в кількох роках.

На протязі століть наш нарід складав великі жертви на жертвенику свободи. Мимо того не поталанило нам досягти вольними в сім'ї наріду. Одиаче ніяка жертва не може бути безуспішна, бо ніщо в світі не вміє. Тому мусимо вірити, що теперішня боротьба не може

покінути ся Полтавою. Сума наших вікових жертв мусить принести сподівану і довгождану волю. Зрештою, велика світова війна, розпочата сильними цього світа для їх власних цілей і інтересів, всунула зброю в руки рабів. І ті раби не випустять зброї так довго, аж увільнять ся від гнобителів. Український нарід перейшов дуже коштовну школу, дорого заплатив за науку, але є на стільки талановитий і поиятливий, що зуміє ту науку пристосувати у всіх обставинах. Се одио, мимо важких розчарвань, мимо сліз і крови, — дає нам пове право радїти, що живемо власне в сїй роковій хвилї, коли невідклично наступить висвободжене нашої нациї.

Більша частина отсих фотографій і образків се найновїша оригінальна збірка, зібрана мною підчас мого, повного приємих і немилых пригод, побуту на Україні в 1919 і 1920 р., де я гостив і говорив майже з усіми тут представленими нашими діячами, вождями і офіцерами, дипломатами, учителями, письменниками, яким доля судила взяти живїйшу участь в сучасній нашій геройській добі. Тому то багато заміток і пояснень, поданих в сїй книжцї суть заразом споминами з мого недавнього побуту на Україні.

З цілої моєї поїздки по Україні я відніс одно загальне вражінє а іменно се:

Нині більше чим колинебудь в нашій історії, Україна витворюєсь в одну національну й політично-державну цілість; нині Українці, в числі сорок мільонів серіозно думають лише про одну велику соборну Україну, а політичний світ зачинає глядіти на нас як на однодушній, з'єдинений народ, який стремить до збудованя одної великої держави, котрої політичні границі зачинають ся і кінчуть ся там, де зачинає і кінчить ся українська мова, себто від Сяну по Кавказ, від Угорської України і Чорного моря по ріку Припеть.. Увесь український народ хоче, щобн політичні границі его держави були рівнобіжними з его етнографічними границями.

Отсей колективний постулат освячений кровію і свіжою традицією усього українського народа се, після моєї гадки, найбільшній здобуток нашої героїської доби від 1914 до 1920 р.

ОСНН МЕГАС.

Віннігер, 15-го сергвя, 1920 р.

Українські визвольні змагання в часі світової війни 1914--1917 р.

Як лиш вибухла світова війна, наш український нарід в Галичині поспішив з одушевленням в ряди Українських Січових Стрільців, українських легіонів — в надії, що чейже вдасться йому визволити ся зпід ворожої кормиги та покласти основи вільної України, а вже що найменше дістати свою національну самоуправу в східній Галичині, свій український край в межах Австрії... Тому-то з вибухом світової війни, український нарід в Галичині, не зважаючи на ніякі супротивности ані жертви, відчув своєю душею, що тепер прийшов час: в огні добути собі красшу долю, а український жовнір в австрійській армії співав тужно пісню:

Ой, у лузі червона калина похилла ся,
Чогось наша слава Україна зажурла ся,
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну, гей! гей! розвеселимо!

Машерують наші добровольці у кривавий таи,
Визволяти наших Українців з московських кайдан.
А ми наших братів-Українців визволимо,
А ми нашу Україну, гей! гей! розвеселимо!

Гей, у полі ярої пшенички золотистий лан,
Розпочали Стрільці Українські з Москалями таи!
А ми ту ю яру ю пшеничку ізберемо,
А ми нашу слави ю Україну, гей! гей! розвеселимо!

Як пові буйнесенький вітер з широких степів,
То прославить по всій Україні Січових Стрільців,
А ми ту ю стрілецьку ю славу збережемо,
А ми нашу слави ю Україну, гей! гей! розвеселимо!

Українські Січові Стрільці пішли в бурю світової війни, щоби дати доказ, що український нарід стремить до самостійного розвою, і бажає рішати сам про свою долю. Як блеск сонця проганяє ніч і вказує гори долини і ріки, так блеск і слава імени Українських Січових Стрільців освітить українські землі, їх долю і бувальщину. З темряви забудя виринув український нарід, який колись посідав власть, але

стратив її через нещасливі події, але ніколи не переставав стреміти до нової самостійности.

Вже 2 августа 1914 р. українські галицькі політичні діячі як др. Кость Левицький, Михайло Павлик, Микола Гаикевич, др. Степан Бараи, Іван Боберський, Іван Кивелюк, др. Льонгін Цегельський, др. Володимир Бачиський, М. Балицький, др. М. Лагодисський, др. К. Трільовський, Т. Мелець, др. В. Старосольський, В. Темицький, засиували у Львові спільну міжпартійну "Головну Загальну Українську Раду", якої головою став др. К. Левицький. Програмою "Головної Української Ради" було; 1. кермувати українською політикою; 2. рішати загальні національно - політичні справи, звязані з війною; 3. бути одним політичним представником галицьких Українців перед правительством і перед зовнішнім світом; 4. передати "Українській Боевій Управі" організацію Українських Січових Стрільців, українських легіонів і т. п. Пізійше приступили до Загальної Української Ради парламентарії і соймові українські послы усіх партій Галичини, Буковини а також приступили делегати від закордонних Українців як: В. Дорошенко, М. Мелеїевський, Андрій Жук і другі.

ПЕРША УКРАЇНЬКА "БОЄВА УПРАВА" 1914.

(Пояснення до образки на правій сторіні. Сядять з ліва на право):—

Др. В. СТАРОСОЛЬСЬКИЙ,
пізнійше заступник міністра справ закордонних Української Народної
Республіки.

Др. ТЕОФІЛЬ КОРМОШ,
пізнійше український повновласник при польсько-українських перего-
ворах в Перемишлі за часів польсько-української війни 1918—1919 р.

Др. К. ТРИЛЬОВСЬКИЙ,
голова Боевої Управи, організатор українських Січових Стрільців.

Др. СТЕПАН ТОМАШІВСЬКИЙ,
бувшлий професор на львівському університеті, економічний знаток при
українській дипломатичній місії в Паризі 1919—1920 р.

Д. КАТАМАРІ,
писар Боевої Управи, пізнійше отаман українського полку на Україні.
СТОЯТЬ (З ліва на право): — Проф. І. БОБЕРСЬКИЙ, скарбник, писар
при Українських Січових Стрільцях. — В. ТЕМНИЦЬКИЙ, місто голова
У. Б. У., пізнійше міністер справ закордонних У. Н. Р. 1919 р. — Др. Л.
ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ, пізнійше делегат У. Н. Р. у Відні до Америки 1920 р.

УКРАЇНСЬКІ СІЧОВИКИ В АВСТРИЙСЬКІЙ АРМІЇ.

(Пояснення до образків на правій стороні.)

- 1). Стежа українських Січових Стрільців.
- 2). Стежа українських Січових Стрільців глядять за московською стежею, над Золотою Липою в лютім 1915 року.
- 3). Український леґіон: — Сотинк А. Мельник зі своїм офіцнрським штабом.
- 4). Полковник Гр. Коссак зі своїм офіцнрським штабом близько Вівся над Стрипою, 22 октобра, 1915 року.
- 5). Большевницький аероплян здобутий ескортою голського отамана української армії Петлюри під Старо-Константинівом.

Використовуючи антиросійський настрій серед галицьких Українців, австрійське правительство творило осібні військові частини, складаючи ся виключно із Січових Стрільців, в борбі проти Москалів в р.р. 1914—1918. Січові Стрільці, хотяй приєволені були тодішними обставинами служити в австрійській армії так як Поляки, Чехи і другі неїмецькі народи — все таки вірили, що удасть ся їм вибороти свободу для свого народа і звільнити Українців з Великої України з під російського ярма та утворити осібну українську державу в її етнографічних межах.

СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ НА ПОЛИ БИТВИ.

(Поясненя до образків на правій стороні.)

- 1). Українські Січові Стрільці в серпни, 1915 р., над Золотою Липою. Провідник стежі посилає вістку про се, що стежа бачила.
- 2). Українські Січові Стрільці над рікою Стрпною в стрілецькім закові, в цвітін, 1916 року.
- 3). Українські вояки підчас облоги Львова з часів польсько-української війни за східну Галичнну. Образок показує ріжнородиість уніформів галнцької української армії, в роках 1918 і 1919.
- 4). Почетна варта укр. Січових Стрільців "Запорожців" коло вагону головного отамаана С. Петлюри, на желізничній стації Уманя, (Україна).

І дійсно наші Січові Стрільці через увесь час війни булн всегда вістучаами красшої долі для укр., народа, держали всегда внсоко прапор української державности де лнше приходило їм боротнсь з ворогами України. В організації українського війська за часів Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії, головного отамана Петлюри, Січові Стрільці були першим завязком такої армії.

УКРАЇНСЬКІ ГЕРОІ.

(Послени до обравків на правій стороні.)

- 1). Сотник Йосиф Микитка командант легіону українських Січових Стрільців, а тепер командант Винниці (Україна).
- 2). Шіснайцять літний Козак Запорозької Січі, український герой Іван Вовк ранений 19 разів під Жмеринкою в різних боях української армії проти Денікінців літом 1919 року.
- 3). Перший ініціатор і організатор українського повстання в Східній Галичині проти польської влади в жовтні 1918 року — отаман Дмитро Вітовський, се найбільший український герой. Він малою горсткою українського війська в числі 1500, заняв в протягу одної ночі 1 падолиста, 1918 р., ціле місто Львів, звідки опісля зачав організувати українську армію в цілій Галичині, зібравши в протягу кількох тижнів 100,000 українських добровольців які через довгих вісім місяців по геройськи боронили Східну Галичину перед польською інвазією.
- 4). Сотник і член генерального штабу Укр. Нар. Республіки Р. Вакар, емісар укр. правительства до Відня і Берліна по військовим справам.
- 5). Сотник Клементій Гутковський з українського легіону в шапцях коло Вишкова в Карпатах.

218

ВИЗНАЧНІ УКРАЇНСЬКІ ПАРЛЯМЕНТАРИСТИ.

(Пояснення до образків на правій стороні.)

Др. КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ,

український посол з повіту Рогатин, голова "Укр. Нар. Ради", визначний укр. галицький діяч і політик.

Др. ЄВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ,

укр. посол з повіту Стрий, голова укр. галицького правительства а опісля диктатор галицької армії, яка перейшла ріку Збруч в червні 1919 р., і злучилась з армією головного отамаана Петлюри.

Др. ТЕОФІЛЬ ОКУНЕВСЬКИЙ,

укр. посол повіту Заліщики, укр. староста за часів укр. правительства в Станіславові, а пізніше спеціальний висланник Укр. Нац. Ради, до Парижа на мирову конференцію.

Др. КИРИЛО ТРИЛЬОВСЬКИЙ,

бувний укр. посол з повіту Коломня, організатор Укр. Січових Стрільців, член Австрійської Ліквідаційної Комісії у Відні (1920 р.), організатор українських товариств на угорській Україні.

Др. К. Гризловський.

Др. Т. Окунський.

Др. К. Левитський.

Др. Евг. Петрушевич.

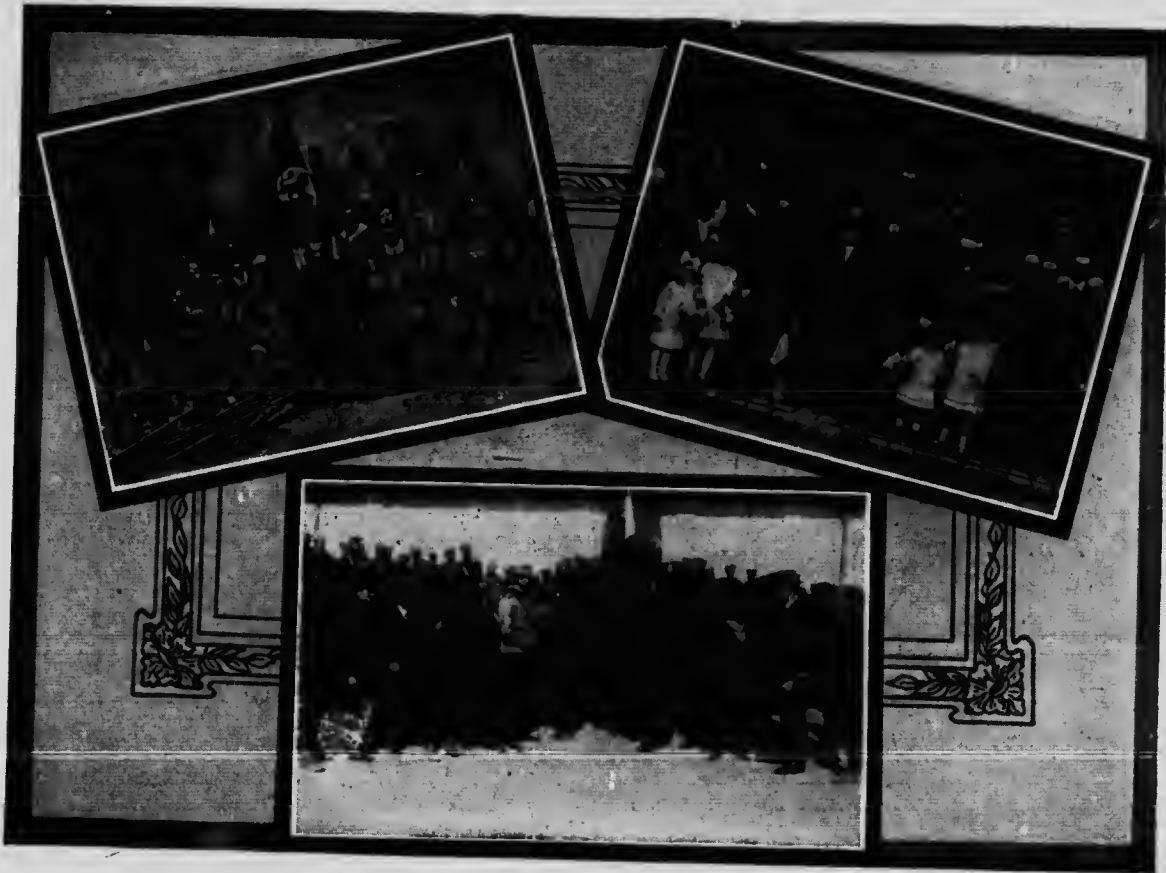
УКРАЇНСЬКІ МАНІФЕСТАЦІЇ.

(Пояснення до образків на правій сторіні.)

1). Сокіл Ш. у Львові з пластунами вітає свого члена митрополита гр. А. Шептицького по його повороті з російської неволі, 24 жовтня, 1917 р. Митрополит Шептицький перебув у в'язниці в Курську Росія, 1915 і 1916 р.р.

2). Поворот митрополита графа Шептицького з російської неволі до Відня, 28 августа, 1917 р. В першій ряді стоять: б. місто президент б. австр. парламенту Юліян Романчук, митрополит Шептицький і єпископ Перемишля др. Йосиф Коцоловський.

3). Український полк з'організований в Румунії в місяці августі 1919 р., і вксланий заходами дипломатичної української місії в Букарешті на Україну до армії Петлюри. Організацією курія зайяли ся головно: — українська дипломатична місія в Букарешті, а дальше Мнк. Саєвнч, командант курія, Степан Глушко, адютаит, Олекса Долннюк військовий аташе прн місії і др. Деннс Мнхальський. Оба послідні Українці, через їх великий патріотизм, велику енергію, організаційні здібности і знане румунської мови причинили ся багато до поширення української справи серед румунських військових кругів.

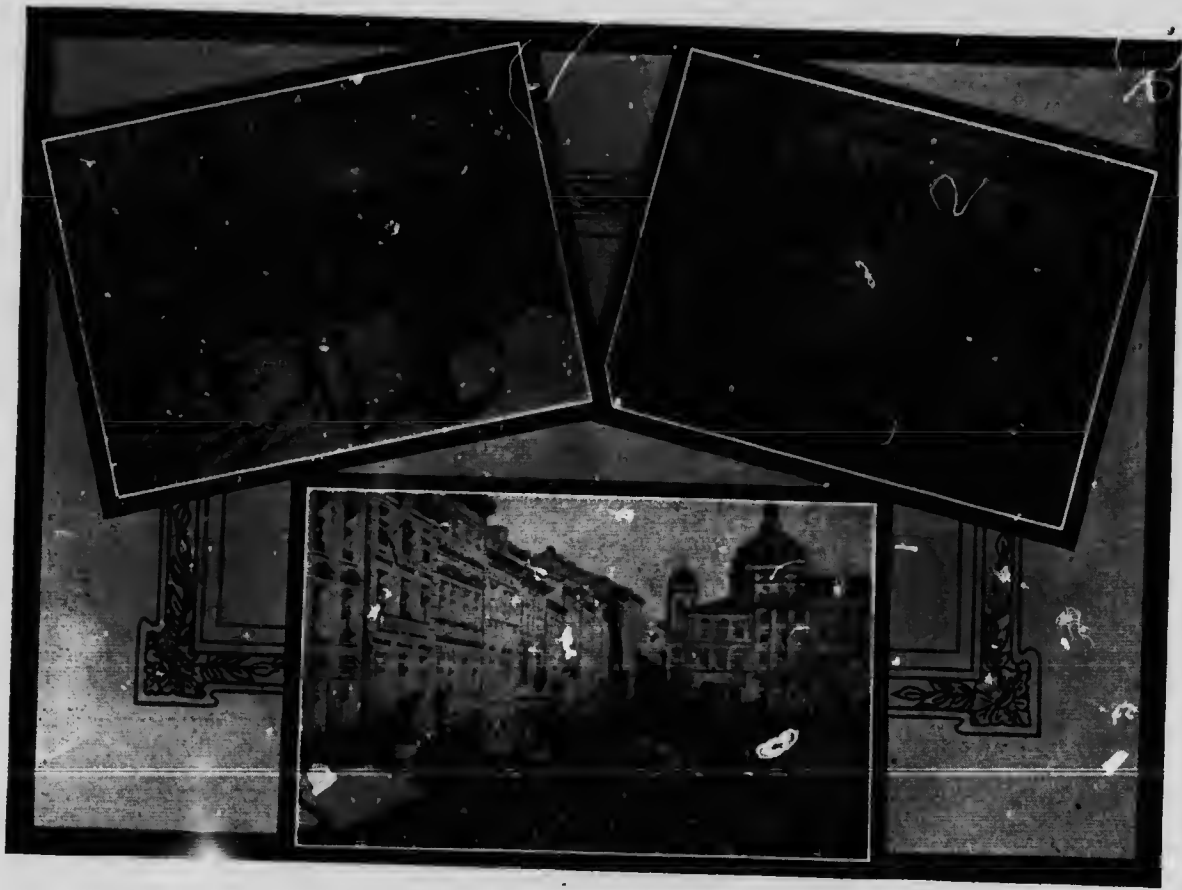

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МІР.

(Пояснення до образків на правій стороні.)

1), 2) і 3) образці представляють сьвято мира й української державности у Львові 3 марта, 1918 р. (по заключеню мира в Берестю Литовським, між центральними державами а Українською Народною Республікою, 9 лютого 1918 року).

Довершене мирової угоди між центральними державами, а Україною 9-го лютого, 1918 року, було першим формальним признанем української держави. Нечуваний захват охопив усіх і вплив ся в величезних і численних народних маніфестаціях скрізь по галицькій, буковинській та Великій Україні. Кульмінаційним пунктом, найвисшою точкою розвитку ідеї незалежної України, був берестейський мир, коли Україна пораз перший по довгих століттях неволі виступає як самостійний чинник на міжнародній арені. В нашій традиції і історії сей берестейський мир лишить ся яко величезний пам'ятник нашої новітньої державности, які би не були наші теперішні неудачі на поли державного будівництва. Мимо всіх ударів, мимо тимчасових невдач в польсько-українській війні за Східну Галичину — дух і енергія нашого народу не упали.

УКРАЇНСЬКІ ОФІЦИРИ.

(Полення до образків на правій стороні.)

1). Офіцери українського легіону. Сотник: Іван Коссаk; полевий священник: Андрій Пшепюрський; маляр Юлія Буцмаюк; полковник Гринько Коссаk; поручики Болод. Свідерський, Василь Коссаk. Сотник Іван Коссаk став опісля отамаиом при гал. укр. армії і члеиом боевого штабу диктатора Петрушевича, підчас его побуту в Камінци Подільськiм.

2). Офіцери українських Січових Стрільців з отамаиом Д. Катамаем в середині. Зимка з 1916 року. Більша часть сих укр. Січовиків перейшла в червині 1919 року на Велику Україну, де відзначили ся в кровавих боях української армії проти добровольчої армії Денікіна.

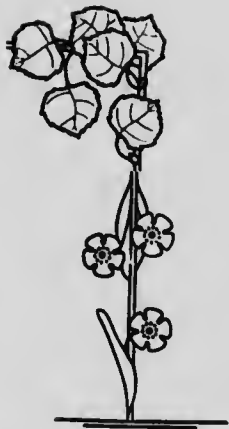
3). Свято присяги уряду Української Народної Республіки в Камінци Подільськiм, дня 6 жовтня 1919 р., при участі чужоземних військових представників, а імению: — румунських, чеських, французьких, англійських та італійських.

ПОЛКОВНИК ДМИТРО ВІТОВСЬКИЙ.

(Пояснено до образу на правій сторіні.)

Полковник Дмитро Вітовський, був без сумніву героєм, людиною активною, глибоко ідейною, скорий до посвяти, до самовизначення. Уродився в Медусі, стаїславівського повіту, як син убогого селянина, скінчив гімназію в Стаїславові, опісля був студентом прав у Львові, де брав живу участь у відомій демонстрації 1 липня 1910 р., коли то згинув Адам Коцко. З початком війни Вітовський був організатором укр. Січових Стрільців, за часів австрійсько-російської війни — відзначився здобуттям Галича від Москалів — де заткнув на ратуші синьо-жовтий прапор 1916 р. Опісля працював на Волині серед українських селян, а в році 1918 став на чолі укр. повстанців у Львові і здобуває Львів від Поляків. При творенні першого державного секретаріату йому повірено секретарство воєнних справ де він виявив надзвичайний організаторський талант. Опісля Вітовський уступив з секретарства військових справ, а його місце зайняв штабовий полковник Курмаєвич. Вітовського вислали до Парижа для заключення польсько-українського переговорів. Він згинув, їдучи літаком постріленим польською пограничною сторожою на шлезькій границі, 4 серпня 1919 р.

ПРОФЕСОР МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ,

(Поясненнє до образка на правій стороні.)

Михайло Грушевський — се наш найбільше визначний історик, учений і політичний діяч. Здавна стояв він на чолі українського руху цілої соборної України і ціле своє жите посвятив писанню Історії України і українського народу. 20 літ був він професором української історії на лівівськїм університеті. В 1906 р., Грушевський переїснить ся зі Львова на Велику Україну а підчас російської революції 1917 р. стає на чолі Українського Правительства в Київі — Центральної Ради. В 1918 р., Грушевський кінчить продовжене своєї "Історії України" від 1914 р., і видає его в Київі. З початком 1919 р., проф. Грушевський лишає Київ, зайнятий більшовиками, їде до Чехії, а опісля до Швайцарії і до Парижа, де я сходив ся часто з ним літом 1919 р., і вислухував его одушевленї розмови про українську соціал-революційну партію, якої проф. Грушевський став великим речинком послїдними роками. Грушевський чоловік малого росту, живої вдачі, поважного симпатичного вигляду, говорить французькою і німецькою мовою а послїдними місяцями, помимо его старого віку, (60 літ), взяв ся пильно до вивчєня англійської мови. Проф. Грушевський живе тепер в Празі.

ГЕТЬМАН ПАВЛО СКОРОПАДСЬКИЙ.

(Позначено до образків на правій стороні ч. 1.)

Гетьманом "Всієї України" Павло Скоропадський став від 29 цвітня 1918 року до 14 грудня 1918 року, по упадку Центральної Радн. Скоропадський, се гетьманський нащадок (в простій лінії від Василя Скоропадського, брата українського гетьмана Івана), родив ся 1876 р., а був образований в військовій школі в Петербурзі звідки вступив в службу російської армії. В його домі жині булн українсько-козацькі традиції і сам Павло Скоропадський мріяв про збудоване української держави, коли то, по его виборі на гетьмана, він припоручив Миколі Устимовичевн, великому кнївському капіталістови, сформувати чисто український кабінет міністрів. Однак, не маючи змоги опертн ся на поміркованих українських елементах, гетьман рішив з'організувати правнтельство військової диктатурн.

ГРАФ МИХАЙЛО ТИШКЕВИЧ.

(На право від гетьмана ч. 2.)

Нащадок старинного українського шляхотського роду, укр. археолог, публіцист, бувшнй посол V. Н. Р. в Рнмі, а тепер голова укр. місії в Парижі.

д 29
ьної
лі-
Іва-
гер-
ули
про
він
ови,
мо-
шив

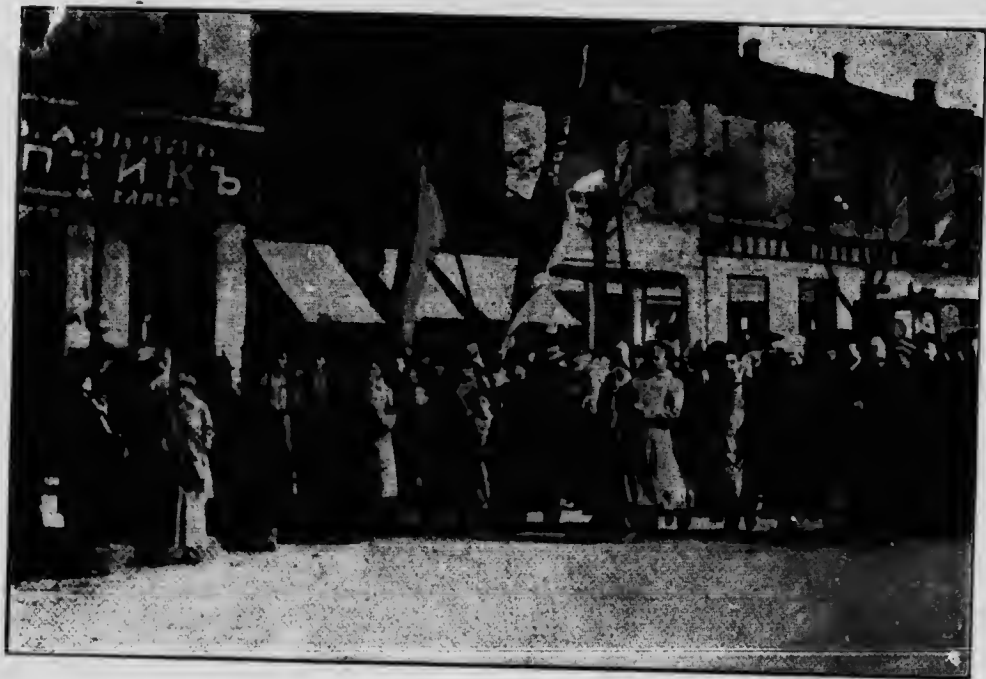
хе-
ісії

ПОВСТАНЕ ПРОТИ ГЕТЬМАНА,

(Образок на правій стороні представляє триюфальний мврш укр. військ до Київа, 14 груд. 1918).

було спричинене більше рабівничою господаркою німецького війська на Україні через 1918 рік, та боязливою податливостю правн- тельства самого Скоропадського, якнй був лише орудієм в руках велн- кнх діднчів на Україні та німецькнх генералів і німецького цісаря Ві- льгельма. Колн знова надходнлн що раз то важнійші події на Україні за час 1918 р., і велика війна двох світовнх блоків — антантн і почвірного союзу зблнжала ся до свого трагічного для сего союзу закінчення, геть- ман Скоропадський не знав як поставнть ся до Сходу Европн і до Укра- їни побідна антанта, одначе бажав за всяку ціну вдержатн ся при вла- стн тому й хнтав ся то в однн то в другнй бік. Ріжні революційні укра- їнські партні на Україні з президентом бувшого секретаріату Внннчен- ком і С. Петлюрою на чолі піднялн бунт протн гетьмана і его правн- тельства. Український Національно-Державннй Союз в Кнїві плч по- мочі Січовнх Стрільців і велнкої масн українського селянства яке мало багато перехованої у себе збруї далн активну поміч у вконанню пов- станя протн гетьмана, якнй щойно проголоснв злуку України з Росією (15 падоляста, 1918 р.). Бунт протн гетьманщннн закінчнв ся цілко-

внтою побідою республканських військ начального отамана С. Петлюри, а вже 14 грудня, 1918 р., его війська увійшли побідоносно до міста Кнїва.

Начальний отамаи українсько-національних військ Семен Петлюра по перших перадах над військами Скоропадського видав відозву до населеня України, в котрій повідомляло ся про утворенє республканського правнтельства. Всі вірні Україні полки перейшли під його владу. Під українсько-національні прапорні з усіх сторін напливали селяни а навіть тисячі українських жінок, яким дало ся в знаки німецько-царське господарство на Україні за гетьмана Скоропадського. Заявивши Кнїв, С. Петлюра завїзав, щобні всі Німці забралні ся з України до 15 січня 1919 р. — І так народ побідив недобитки царської бюрократії на Україні з кінцем 1918 р. По снх перших тріумфах народної армії прийшла на Україні нова доба — себто доба будованя чисто Української Державности.

(Образок на правій стороні представ. тріумфальний вхід кр. кавалерії до Кнїва, 14 груд. 1918).

ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО,

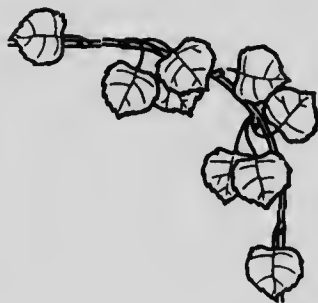
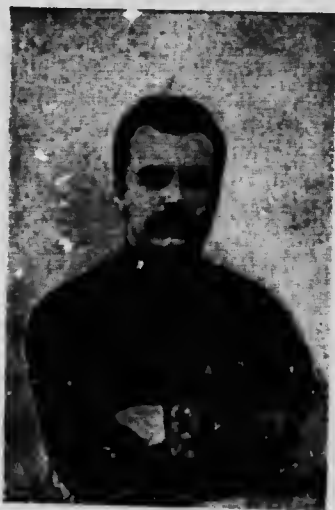
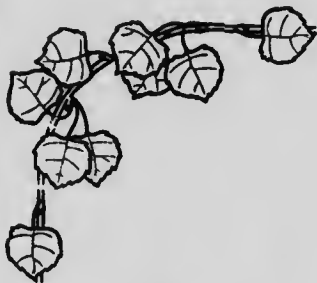
(Пояснене до образка на правій сторіні.)

найбільшій сучасній українській писатель, секретар внутрішніх справ при Центр. Раді, після голова Директорії, відкрив Трудовий Конгрес в Кїві 22—28 січня, 1919 р. Весною 1920 р., вертає на Україну, де веде переговори з рос., большевниками дотично скріплення укр. большевницького правительства на Україні. Винниченко, людина вельми талановита, здібний бесїдник і великий знаток української справи на Україні

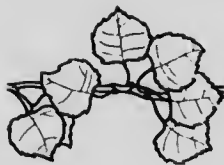
По упадку гетьманщини на Україні з днем 15 грудня, 1918 р., повстало нове правительство — Директорія, — перше повстаньче правительство, зложене з таких осіб: —

В. Винниченко, С. Петлюра, Проф. Швець, Андрїєвський і Макаренко.

Директорія проголосила, що влада в українській Народній Республіці належатиме працюючому народови — і утворила під проводом проф. Чеховського міністерство чисто соціалістичне, яке стреміло до націоналізації різних промислів України, зарядило земельну реформу чим викликало проти себе ворожнечу всієї буржуазії і ворожого чорносотенства великих земельних власників на Україні.

Герб України, прийнятий Укр. Центр.
Радою.

*Ми, Українська
Центральна Рада,
оповішаємо:*

Наголовок Універсалу виданого Укр.
Центр. Радою.

ОТАМАН СЕМЕН ПЕТЛЮРА.

(Пояснено до образка на правій стороні.)

По уступленю Винниченка з українського державного секретаріату через натиск антанті і через его симпатії з російськими більшовиками — Директоріят вибрав секретара воєнних справ Семена Петлюру, головою Директорії з початком 1919 року. С. Петлюра став дуже популярним сейчас по скінченню повстання проти гетьмана Скоропадського 14 грудня, 1918 р. Петлюра належить до середущого покоління українського громадянства. Він був довший час українським журналістом працюючи при київській "Раді", "Українській Жизни", був організатором укр. соц. демокр. партії, а підчас російсько-австрійської війни служив яко офіцер в російській армії. З вибухом революції в марті, 1917 р. на Україні повстає "Центральна Рада", а опісля Секретаріят в котрім Петлюра стає секретарем військових справ. В першій війні укр. Центр. Ради з більшовиками, Петлюра обнимає провід над гайдамаками, опісля стає головою Союзу Земств, бере передову участь в громадянській діяльності, виступає яко завзятий оборонець української державности. Народ говорить про него як про невмірущого лицаря,

про непоборимого героя. Петлюра був завжди великим противником більшовизма. Він каже: — земля мусить належати народові, в формі приватної власності, велика посілість касуєть ся на користь безземельного селянства, права робітників мусять бути вповні забезпечені, Україна має бути суверенною, особною від Росії державою, а меньшим народам в межах України як Жидам і Полякам гарантуєть ся спеціяльні автономні привілеї.

Петлюра, чоловік літ 41, надзвичайно серйозний і повний надії щодо світлої будучности укр., народа, великий ворог москалів і російських більшовицьких імперіялістів, політичний симпатик Польщі, з якою заключив він союз ще в грудни 1919 р. проти російських більшовиків, зачав офензиву в цвітні, 1920 р., проти них, програв разом з Поляками в липни, 1920 р., опісля скрив ся серед українських повстанців, організуючи з ними нове повстанє проти більшовиків. Серед селян і повстанців на Україні Петлюра безперечно популярний, серед селян і інтелігенції галицької України стратив він свою колишню популярність через его злуку з Поляками, (зараз по переході галицького

(Образок на правій стороні представляє Петлюру при воєнній мапі).

ом
омі
ль-
ра-
ро-
ав-

дій
ів і
ді, з
ше-
По-
оз-
ред
ред
опу-
ого

українського війська на сторону Денікіна ще в падолисті 1919 р.). Серед амернканських Українців Петлюра стратив надалу ще популярність, яка поступенно переходить на сторону Українців-большевнків, особливо від часу побідн большевнцької армії над польсько-українською армією Петлюри і Пілсудського в місяцях червня і лпня 1920 р.

Для Петлюри, як чоловіка, як патріота, як українського громадянина, як неструженого героя, я всегда мав велику пошану особлвно від часу моєї стрічі з ним і гостюваня у его военній кватні в осени, 1919 р., в Камянці Подільській.

ПРИСЯГА ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВ.

(Пояснене до образка на правій стороні.)

Міністри та товариші їх присутні при присязі урядовців центральних установ Укр. Нар. Республнкн. Голова Радн народних міністрів Укр. Нар. Республнкн. І. Мазепа (однн хрестнк). Державнній секретар Шрамченко, чнтає текст присягн урядовцям укр. державн.

e-
o-
B,
i-
o.
i-
o
9

H-
i-
e-

ПРИСЯГА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

(Поясненнє до образка на правій стороні.)

Свято присяги в Камінці Подільськїм. Урочнста присяга верховного уряду Української Народної Республїки й Ради Міністрів та-війська на вірність народови і Українській Республїці. Головнїй отаман Петлюра (зазначеннїй хрестнком); член Директорнї Ф. Швець 2); член Директорнї Н. Макаренко 3); начальник штабу головного отамана, генерал Юнаків 4); прїмієр міністер І. Мазєпа 5). — В групї міністри Укр. Нар. Республїки, та представннїки рїзннх українських політнчних партнїй.

В місяці октобрі, 1919 р., головнїй отаман Петлюра зарядив, щоби усї центральнї установи (органїзацїї) української держави зложнли присягу лояльности і вірности Українській Народній Республїці. Отаман Петлюра стремів до збудованя української держави на прїнципї дисциплїни і порядку не лише в українській армії, але також в українській цивільній і державній службі. Ся постанова головного отамана й Директорнї була конечною зі згляду на тодішнї відносини на Україні,

яга
рив
ний
2):
ма-
гри
них

до-
ли
та-
ниї
їн-
на
ні,

де різні політичні і військові групи підпадали постороиним впливам чужинецької агітації особливо зі сторони Дейікіців, большевиків, Поляків, Румунів і т. д.. Крім сего в галицькій українській армії під впливами диктатора Петрушевича і его військової управи, давались відчувати підшепти переходу галицького війська на сторону Дейікіна, який обіцяв Петрушевичеві постарати ся о вивіз з Італії на Україну 50,000 укр. полонених і їх переправу через Одесу на Україну а опісля до Галичини, яку диктатор Петрушевич сподівав ся відбити збройною силою від Поляків.

УРОЧИСТА ПРИСЯГА ДИРЕКТОРИИ.

(Пояснене до образка на правій стороні.)

Місце присяги Верховного Уряду: Директорії і Кабінету. Петлюра назначений хрестиком.

Автор мав нагоду гостити у головиного отамаана укр. військ Семена Петлюри, після урочистої присяги в Кам'яниці, 20 октобра 1919 р. Головна квартира отамаана була сильно обставлена військовою вартою. Отамаан Петлюра працював у своїй військовій канцелярії сам. Приймавши з подякою привіт від заокеанських Українців Петлюра просив по-

ивам
По-
пли-
дчу-
нкий
0,000
я до
о си-

ож.
Се-
9 р.
гою.
няв-
по-

старати ся для его армії як найбільше всяких медични, біля мила, обуви, сукна і т. д., бо українська армія сильно гине від тифа, та простуди через брак ліків та убраня. Петлюра висказував тверду віру і надію в непоборність українського народу, який у своїй орієнтації дозрів до сеї степені, що крім чисто української влади він нішою не схоже. Головним клопотом Петлюри в той час був брак амуніції, і велика пошесть тифу. Добровольців до української армії зголошувалось що дня тисячі — однак не було для них кінцевого оружа і амуніції. Я відніс одно велике вражінє з моєї стрічі і розмови з Петлюрою. Се великий український патріот хотяй неfortunний політик.

ПРИСЯГА ЦИВІЛЬНОЇ І ВІЙСЬКОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ.

(Поясненє до образка на правій стороні.)

День урочнєстої присяги на площі в Кам'янці Подільській, де відбувалась присяга Директорії, міністрів та війська, яке готуєсь до парадного маршу.

и,
е-
е-
еї
в-
ь
и-
о
а-

ПАРАДНИЙ МАРШ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА.

(Пояснене до образка на правій стороні.)

Після української присяги уряду Української Народньої Республіки, на вірність українській державі. — Військо готуєть ся до парадного маршу — улицями Каміня Подільського.

Камінець Подільський се одио з найкрасших українських міст. Підчас осідку правительства Укр. Нар. Республіки, Камінець Подільський мав понад 100,000 людиости й українського війська понад 30,000. Тут містилась від червня 1919 р., до 17 июембра 1919 р., голова військава кватира галицької армії, столиця Директорії, головий уряд диктатора Петрушевича і всі головні департаменти укр. міністерств. В Каміняци виходили в той час три деіні українські часописи, кілька тижневників, були друкарії української держави, головий державний український банк, голова військава кватира головиого отамаана Петлюри, і ріжні дипломатичні посольства европейських держав.

б-
и-
т.
ь-
0.
й-
д
в.
ка
в-
на

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКА НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

(Поясненя до образків на правій стороні.)

1). Момент присяги лояльностн українського війська в Кам'янці Подільськїм в октобрі 1919 р. Головний отаман Петлюра прнсягає разом зі своїм військом на вірність Українській Республнці. На право від війська стоять міністри і представникк ріжних державних українських інституцій.

2). і 3). Українське національне свято на румунському фронті улаштоване головною українською військовою радою і українським сотинком, комісаром Спірідіоном М. Білецьким з часів дезорганізаціі російської армії 22 цвітня, 1917 року, коли то Українці-вояки відділнлись від московських і творили власні відділи — в цілн борби за українську державу і піддавали себе авторітетови Укр. Центр. Радн в Кнві.

н-
ае
во
н-
ті
м
ні
и-
а-
ві.

ВІЙСЬКОВІ КАРТИНИ З УКРАЇНИ.

(Поясненя до образків на правій стороні.)

1). Желіннча стація в Проскурові, де українські жовніри з армії Петлюри ладуєть армати для перевозу на східний фронт проти Денікіна, в серпні 1919 р.

2). Головний отаман Петлюра (зазначеннй хрестиком) робить інспекцію повстаньчого війська, на якого чолі стояв отаман Тютюнник. Образок знятнй на стації Жмеринка, 11 серпня, 1919 року. Отаман Петлюра стояв все в тісних зносінах з українськимн повстанцямн. Головннй провідннк українськнх повстанців Ангел, оперуючнй в кнївській і черннгівській губернії, перебував в падоленсті 1919 р., разом з автором в Камянци Подільськїм обговорюючн з Петлюрою плянн спільної борби протн Денікіна.

3). Українські повстанці блнзько стації Домківка, зустрічають головного отамана Петлюру, 30 серпня, 1919 року.

4). Українські однорічні добровольці в українськнх легїонах, в липні 1916 року.

ВИЗНАЧНІ УКРАЇНСЬКІ ОФІЦИРИ.

(Полєненя до образків на правій стороні.)

1). Сотник українського Січового війська Т. Рожанківський, який відзначив ся в ріжних боях на галицькій Україні підчас російсько-австрійської війни.

2). Сидить: генерал Сергій Дельвіг генеральний військовий агент Української Народної Республіки і єї представитель до закупна военних матеріялів в Букарешті — Румунія. Стоїть коло него сотник Станіслав Камінський, інспектор артилерії і штабовий старшина при дипломатичній укр. місії в Букарешті (знято 10 новембра, 1919 р.). Генерал Дельвіг служив перше в російській армії, а опісля перейшов до української армії. Говорить знаменнто по українськи.

3). Франц Кікаль популярний командант українських військових легіонів в роках 1916, 1917 і 1918, оперуючих переважно на Буковині і у Східній Галичині та на Волиньщині.

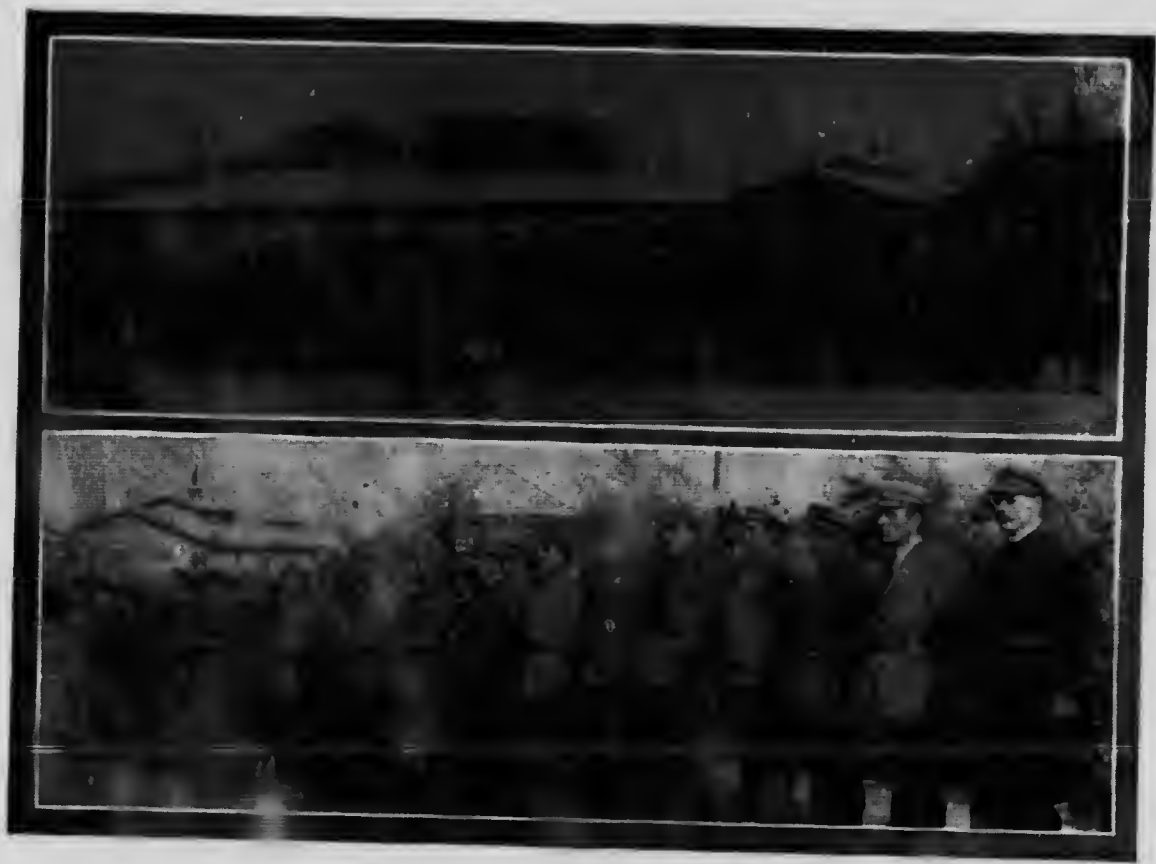
УКРАЇНСЬКІ ВОЯКИ У ВІДНІ.

(Полієня до образків на правій сторіні.)

- 1). Булавна сотня українського війська у Відні 1 грудня, 1919 р., на чолі з командантом Бахмачем.
- 2). Булавна сотня військово санітарної стації у Відні, 1 жовтня, 1919 року.

Відень був від самого початку війни прнбіжищем різних українських політиків, військових, та цивільних. Містили ся тут з разу головна управа "Союза Внзволеня України", "Української Головної Радн", українські посольства, різні українські комісії санітарні, проми-слові, військові, і т. д.

Одию з найбільше діяльних була саме в р. 1919 і 1920 Військова Санітарна Комісія з генералом д-ром Окупеиком на чолі. Задачею сеї комісії була опіка над українськими хорни вояками, вертаючими з полонів Українцями, моральна і матеріяльна опіка взагалі над українськими жовнірами, які тут організувались і звідси відсилались на Україну, яко добре з'організовані і вшкolenі військові частини. Українські військові баракн у Відні під зарядом сеї Військово Санітарної Комісії, містили иєраз по кілька тисяч війська.

ПРИЮТ ХОРИХ УКР. ЧЕРВ. ХРЕСТА.

(Поясненя до образків на правій стороні.)

Український Шпитальний відділ для вернувшх з італійського полону Українців в Інсбруку (Тироль). Стоїть в уніформі лікар відділу др. Михайло Марітчак.

Український Червоний Хрест, з головним осідком в Камянці Подільській, заняв ся від самого початку свого істнованя 1917 р., опікою над українськми полоненми в Італії, Німеччині, Сербії, Польщі, Румунії. Він старав ся помагати полоненм морально й матеріально, вислав до повнших країв своїх представтелів, які старали ся о ріжні полекші в харчах і трактованю для укр. полоненх. З початком 1919 р., Укр. Черв. Хрест вислав свою місію до Польщі для розгляненя санітарних і харчевних відносин серед 40,000 укр. полонених в польських таборах, а опісля оголосив в європейській пресі звіт про страшні умовни в польських в'язницях.

Крім сего Укр. Черв. Хрест удержував власним коштом приюты для хорих укр. жовнів. Один з найбільших таких приютів був Приют

Хорих у Відні, де всегда знаходило приміщене кількасот наших хорих жовнірів. Опікою над хорими заимали ся щиро українські лікарі др. М. Марітчак і українська лікарка др. Михалина Марітчак.

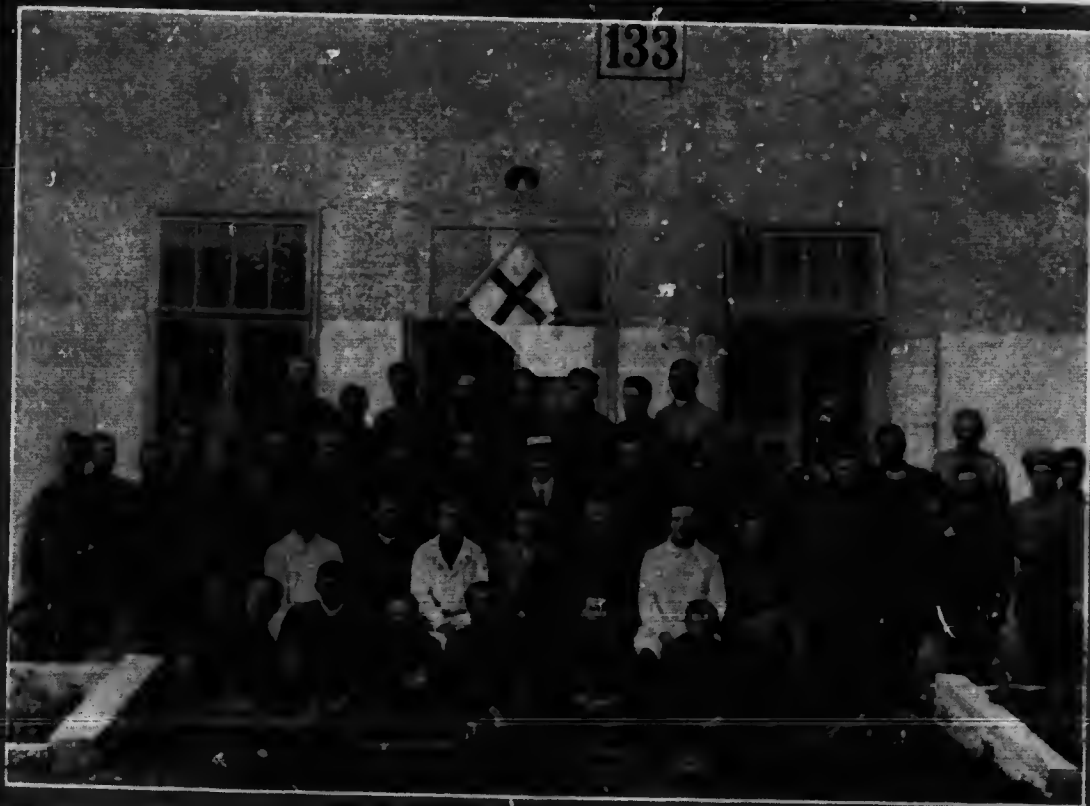
ЗАРЯД ПРИЮТУ ХОРИХ.

(Поясненє до образка на правій стороні.)

Хорі і служба Приюту Хорих укр. вояків при військово-санітарній станиці у Відні під опікою Укр. Чер. Хреста.

Автор сеї книжки відвідав при кінци лютого 1920 р., величезні забудованя Української Військово-Санітарної комісії у Відни де бачив знаменито уладжені приюти для хорих українських жовнірів. Заряд приюту хорих дбав не лише про тілесне здоровля повірених ему хорих, але старав ся давати нашим воякам й душевий корм, уладжувати для них театральні представлення, відчити, концерти, роздаючи між хорих до читаня українські книжки з власної бібліотеки Приюту. В заряді брали участь Українці з Галичини і з Наддніпрянишии.

133

ВІДЕНЬСЬКА ПЕРЕЙМАЮЧА СТАЦІЯ.

(Пояснене до образка на правій стороні.)

Українська Переймаюча Станція у Відні, для українських поворотців з італійського полону. (+) Старшина, хорунжий, Іван Рибчак. (++) Лікарка др. Михайлина Марітчак. Решта: — Персонал станції і українські поворотці.

Задачею української переймаючої станції у Відні через роки 1918, 1919 і 1920, була опіка над вертаючими з італійського фронту і з італійського полону Українцями. Сю роботу робить українська переймаюча станція ще й тепер. Через Відень майже що дня переїздить богато галицьких Українців з італійської неволі домів. Приїхавши до Відня, вони знайдуть приют, харч, біля, нічліг загальну опіку в українській переймаючій станції.

Опісля вислано наших вояків до українських військових частин, стаціонованих тимчасово в Чехо-Словачії в Дайчгабель, в Яблонне, де їх удержує чехо-словацьке правительство ще й тепер — загальном понад 10,000 українських вояків, яко часть чеської армії. Богато повертаючих з італійського полону їде прямо до східної Галичини, коли дістануть дозвіл від польського правительства.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ У ВІДНИ.

(Пояснено до образка на правій стороні.)

1). Військова українська стация українського Військово-Санітарного Відділу у Відни, з 12 грудня, 1919 року. Переходовний відділ укр. війська ладить ся до внізду на Україну через Румунію.

2). Кухня Військово-Санітарної Стації у Відни. — Українські вояки при видачі обіду 24 грудня, 1919 року. Між українськими вояками видно багато Українців з колишньої російської і австрійської армії, яких тут групувано в особі частини для висилки до української армії.

Усі приютні і шпиталі Української Військово-Санітарної Комісії були удержувані коштом правнтельства Української Народної Республіки, яке призначувало щорічно більші суми до розпорядимості комісії. Адміністратором, головою цілої Комісії був генерал др. Окуненко, людина надзвичайно інтелігентна, чесна і роботяща.

УКРАЇНСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В РУМУНІЇ.

(Пояснене до образка на правій стороні.)

Сидять з ліва на право: — Юрко Соколовський, бувший міністер торгівлі; Кость Мацієвч, проф. університету і голова місії; Вячеслав Прокоповч, бувший міністер залізниць при Центральній Раді.

Стоять з ліва на право: — Олександр Ковалеико, відомий провідир революції на кораблі “Потомкии”; Карп. Чоботаренко, генеральний гонець з України в Румунії.

Душею і умом укр. місії в Букарешті (Румунія) був проф. Кость Мацієвч, який з’організував сю місію до такої досконалости, що вона була найлучшою нашою місією з усіх українських правительственных місій в Європі. Сам голова місії людина високо образована, заслужена в українській справі, широко ознайомена з потребами України — заяк проф. Мацієвч, по своїй професії, се один з найбільших українських економістів. Через цілий час 1919 і 1920 року українська місія в Букарешті була одиноким лучником, одиноким посередництвом в зносинах різних укр. місій в Європі з українським правительством, яке було зразу в Києві, опісля в Вінниці, Камянці Подільським і в Могилеві.

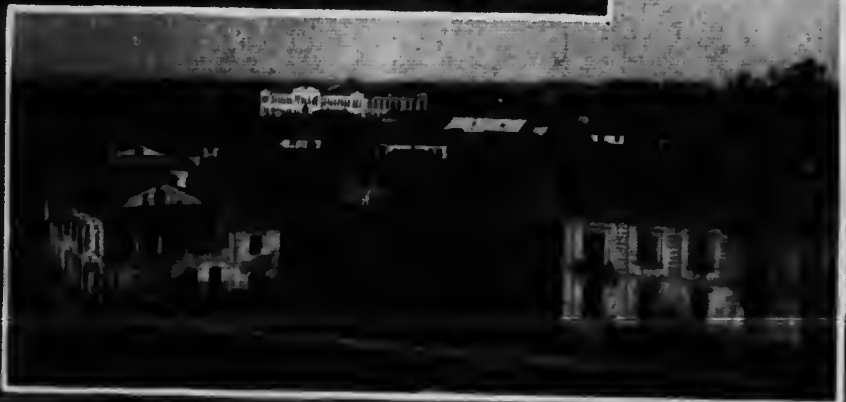
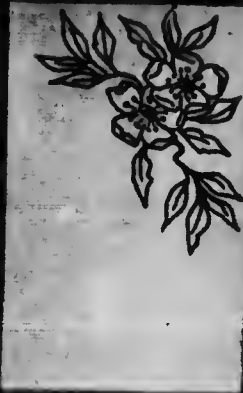
ВІДРОДЖЕНЄ ВОЛИНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(Поясненя до ображків на правій сторони.)

1). Мономахівська укр. гімназія у Володимирі Волинськїм за часів австрійської окупації в 1916 р.

2). Загальний вигляд Володимира Волинського на Волині.

Велика світова війна 1914—1918 р.р., лишила свої незатерті сліди на волинській Україні ще з часів окупації Волиньщини австрійськими військами, які склали ся в переважній частині з українських галицьких полків. Українські Січові Стрільці попри їх військові операції, вели культурно-просвітну роботу на терені Волині та засиували там немало українських читалень, кружків, шкіл, та інших організацій які опісля запустили глибокий корінь на рідному українському ґрунті нашої Волині. Населення почало покидати колишні російські школи і гуртуватись до новоутворених українських. Підготовані школи займали ся в першій мірі Січові Стрільці а побіч них також інші військові, які займали скромні становища у військової управі. Замітною річчю є також факт, що на Холмищині вже 17 жовтня 1915 року найкраща команда австрійської армії видала розпорядок що на Холмищині має бути заве-

дена наука в укр. мові всюди де знайдеть ся 40 дітей укр. народности. Українська школа з'єднала собі в короткім часі велику прихильність на Волини. По містах фреквенція зростала так скоро, що не можна було настарчити українських учительських сил — а гориули ся до укр. школи не тільки православні і римо-католики Українці, але також у великім числі Жиди.

Сліди сеї величезної роботи на Волині — наших героїв Січових Стрільців вже тепер видимі. Роста там нове покоління свідомого українства — переятого наскрізь українським національним духом та світлыми традиціями української геройської доби.

СІЧОВИКИ НА ВОЛИНІ.

(Поясненя до образків на правій стороні.)

- 1). Українські Січові Стрільці (в селі Бартиїв В. Волинский) при організації української читальні в падолисті 1916 р., за часів австрійської окупації.
- 2) Українська школа в селі Варява, Дубно. У фіртці стоять два укр. офіцери Січових Стрільців.
- 3). Виутрішний вигляд хати українського селянина в селі Будятичі — Волинь.

ПЕТРО ДІДУШОК, УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЧ.

(Поясненя до образків на правій сторони.)

Князь Трубецький, який працював для укр. справи в Швейцарії і член мирової української делегації до Парижа, Петро Дідушок, на право від князя, який був назначений Директорією секретарем місії в Парижі, а передше був секретарем Українського Національного Союзу в Києві і визначним українським журналістом за часів Гетьманщини.

Петро Дідушок брав всегда живу участь в українськiм політичнiм життi ще за часів Центральної Ради в Києві, будьто як журналіст як визначний український соціал-демократ, як секретар Українського Національного Союзу за часів Гетьманщини, як секретар парижської дипломатичної місії. За часів гетьмана Скоропадського его засаджено в тюрму, коли гетьман відкрив коєспірацію серед українських революціонерів в Києві проти его правительства ще літом 1918 р. В 1919 році Петро Дідушок, був фiнаєсовим курієром, назначений українським правительством в Камієци Подільськiм, для доручуваня грошевих підмог ріжним українським місіям в Европі. Петро Дідушок, се рід-

Александрович Зенков
21/11/1919

ний брат Васня Дідушка, званого отамама куріня українських Січових Стрільців. Коли робота української дипломатичної місії в Парижі не увінчалась ніяким позитивним успіхом, Петро Дідушок їде з початком 1920 р., з членом укр. місії в Парижі др. Матюшенком до Берліна, де оба ведуть енергічну пропаганду серед німецьких соціал-демократів в українській справі.

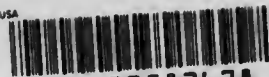
З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ І ВОЛИНЯ.

(Пояснення до образків на правій стороні.)

- 1). Українські типи з околиці Волиня. Хлопець при жорнах.
- 2). Українські козаки "снньої двізни".
- 3). Панцирний потяг захопчений українськими військами від большевників в боях коло Вінниці (Україна) в серпні 1918 року, в якій помагали укр. повстанці. Через увесь час 1919 і 1920 р., укр. республканські війська діставали велику поміч від укр. повстанців, які ще й тепер становлять на Україні важний укр. воєнний елемент, з яким мусять числитися большевицькі правительства. Головним кінцем укр. повстанців се: — "Независна Україна".

USA

102000583678

Загальний вигляд Каміння Подільського недавньої тимчасової столиці Укр. Нар. Республіки.

